

Bilag til dagsordenspunkt vedrørende specialskolekørsel

Grenaa den 11. august 2023

Historik

Hjemtagning af opgaven

I forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2016-2019 besluttede Kommunalbestyrelsen, at der skulle gennemføres en besparelse på Norddjurs Kommunes kørsel med elever til specialskoler. Besparelser var i 2017 på 0,4 mio. kr. og 1,0 mio. kr. i hvert af de efterfølgende år.

På den baggrund besluttede et flertal i Kommunalbestyrelsen på et møde den 8. december 2015, at Norddjurs Kommunes specialskolekørsel skulle indliciteres med virkning fra skoleåret 2017/2018. I forbindelse med den politiske beslutning om indliciteringen var der ikke blevet afsat særlige midler til køb af busser. Dette skyldes, at det var forudsat ved beregningen af økonomien på området, at busserne skulle leases hos Kommune Leasing i lighed med kommunens anskaffelser af øvrige køretøjer til bl.a. hjemmeplejen og institutioner på Socialområdet og Sundheds- og Omsorgsområdet.

I perioden september 2016 til juni 2017 blev der gennemført et EU-udbud om en kontrakt på indkøb af minibusser til Norddjurs Kommune. Kontrakten omfattede anskaffelsen af 27 minibusser til levering i løbet af november 2017, dels til Skole- og Dagtilbudsområdet herunder Elevbefordringen, og dels til Socialområdet og Sundheds- og Omsorgsområdet.

Finansiering af busserne

Efter gennemførelsen af udbuddet blev der indgået en bindende aftale med Autoa A/S i Randers om levering af 18 stk. såkaldte M1 minibusser (dvs. busser med en totalvægt på max. 3.500 kg og med 150 pct. registreringsafgift) samt 9 stk. M2 minibusser (dvs. busser med en totalvægt på max. 5.000 kg og med 60 pct. registreringsafgift). Den samlede udgift ved et direkte køb (i stedet for leasing) af de 18 stk. M1 minibusser var på 9,141 mio. kr. Udgiften ved et køb af de 9 stk. M2 busser var på 4,189 mio. kr.

På tidspunktet for levering af køretøjer, der skulle leases, var det den almindelige arbejdsgang, at der skulle indgås en aftale med Kommune Leasing om, at selskabet overtager køretøjerne og derefter leaser dem til Norddjurs Kommune for en given periode. I dette tilfælde med minibusserne var

der regnet med en leasingperiode på 5 år. Derefter kunne Norddjurs Kommune tilbagekøbe busserne til en på forhånd aftalt pris.

Tidspunktet for levering af de nye minibusser viste sig desværre at falde sammen med, at Skatteministeriet havde fremsat Lovforslag L4 vedrørende ”Lov om ændring af registreringsafgiftsloven og brændstofforbrugsafgiftsloven”. Lovforslaget vedrørte alle personbiler og minibusser med 150 pct. registreringsafgift. Lovforslaget berørte således de 18 stk. M1 busser til er værdi af 9,141 mio. kr., som Norddjurs Kommune skulle modtage i løbet af november 2017.

Lovforslaget var fremsat med henblik på at stoppe, at leasingselskaber i nogle tilfælde kunne opnå ”kunstigt” lave indkøbspriser grundet meget store rabatter på leasingbiler. Dette havde resulteret i, at der i flere tilfælde havde været biler, der ikke var betalt registreringsafgift af eller hvor der kun var blevet betalt en meget lav registreringsafgift. Disse biler var efter en kort leasingperiode blevet videresolgt til den almindelige markedspris for de pågældende bilmodeller. For i fremtiden at forhindre denne ”kunstige” rabat skulle den afgiftsmæssige værdi af køretøjerne i fremtiden revurderes senest 4 måneder efter anskaffelsen. Den afgiftsmæssige værdi skulle herefter svare til prisniveauet på tilsvarende køretøjer på markedet uanset den oprindelige indkøbspris.

Indkøbspriserne på M1 busserne med og uden lift var for Norddjurs Kommune på henholdsvis 529.000 kr. og 502.000 kr. pr. stk.

Det var Kommune Leasings vurdering, at Norddjurs Kommune ved gennemførelsen af EU-udbuddet havde opnået en rabat i størrelsesordenen 180-200.000 kr. pr. minibus i forhold til den gældende listepris.

Retningslinjerne i lovforslaget medførte, at hvis markedsprisen f.eks. lå 100.000 kr. over Norddjurs Kommunes anskaffelsespris (som følge af den store rabat, som Norddjurs Kommune havde opnået), ville det med lovforslaget medføre en ekstra udgift til registreringsafgift på ca. 60.000 kr. pr. bus. Ifølge Kommune Leasing vil der i dette tilfælde skulle foretages en genberegning af leasingydelsen, så merbetalingen af udgiften til registreringsafgiften på de ca. 60.000 kr. bliver jævnet ud over hele leasingperioden.

Da Norddjurs Kommune som udgangspunkt ikke foretager korttidsleasing af køretøjer, men leaser over en 5 årig periode, var det forvaltnings vurdering, at de opnåede priser ved gennemførelsen af EU-udbuddet afspejlede den reelle markedspris, når der var tale om anskaffelsen af et stort antal busser. Dette understreges yderligere af, at Norddjurs Kommune efter det gennemførte udbud i princippet kunne beslutte – i stedet for at lease minibusserne – selv at anskaffe busserne til de ind-

komne priser ved EU-udbuddet uden efterfølgende at indgå en leasingaftale. Herved ville Norddjurs Kommune således ikke skulle betale for en eventuelt yderligere registreringsafgift. Revurderingen af minibussernes værdi efter senest 4 måneder burde derfor, alt andet lige, komme til at svare til anskaffelsesprisen.

Ifølge Kommune Leasing kunne det midlertidig ikke afvises, at SKATs retningslinjer ville medføre, at markedsværdien skulle beregnes på en måde, som kom til at medføre, at der ikke blev taget højde for de mængderabatter, som kommunerne havde opnået, når der indkøbes et stort antal køretøjer.

Hvis Norddjurs Kommune fremover vælger at lease køretøjer, ville der således være en risiko for, at den samlede udgift til leasingydelse ville blive større end forventet ud fra de priser, der var opnået ved gennemførelse af et udbud, som f.eks. i dette tilfælde ved anskaffelse af de 18 stk. M1 busser.

Den eneste mulighed for at undgå denne usikkerhed og en evt. merudgift til registreringsafgift ville være ved, at Norddjurs Kommune selv skulle købe M1 minibusserne kontant til en samlet pris på 9,141 mio. kr.

På mødet i Kommunalbestyrelsen den 12. december 2017 blev det på baggrund af ovenstående besluttet, at M1 minibusserne skulle lånefinansieres af 10-årige lån. Lånene blev optaget med ledige låneramme 2018 samt yderligere ledig låneramme 2017/18. Såfremt der ikke var ledig låneramme skulle restbeløbet finansieres af et kassetræk.

Anskaffelse af nye busser

Nuværende markedssituationen på levering af busser

Forvaltningen har i maj 2023 gennemført en markedsafdækning på levering af busser. Der har været afholdt dialog med både forhandlere og opbyggere af busser. Baggrunden for markedsafdækningen var blandt andet at undersøge den generelle markedssituation på busser, herunder leveringssituationen samt muligheden for El-busser.

Alle leverandørerne kunne oplyse, at der i øjeblikket er stor efterspørgsel på nye busser, men at der samtidig ikke produceres et stort antal busser.

Der er i øjeblikket derfor ca. 1-1,5 års leveringstid på levering af nye busser.

Leverandørerne kunne oplyse, at markedet for el-busser ikke er nær så langt som markedet for el-biler. Der er i øjeblikket ganske få busser, som kan leveres med el som drivmiddel. Det er derfor fortsat fossilebrændstoffer, som er mest udbredt som drivmiddel. De få el-busser, der findes på markedet, er dog væsentligt dyre end busser, der kører på fossilebrændstoffer, samtidig har busserne alene en rækkevidde på maksimalt 200 km.

Nedenfor beskrives forskellige scenarier for den fremtidige specielskolekørsel.

Scenarie 1. Opgaven løses fortsat internt

I øjeblikket varetages specielskolekørslen af Elevbefordringer. Der er ansat en kørselsleder og pt. 20 chauffører i Elevbefordringen, og de sørger for befordringen til og fra Djurslandsskolen for Norddjurs Kommunes elever samt enkelte elever fra andre kommuner. Elevbefordringen står selv for at bestille service og sørge for syn af bilerne samt tilrettelæggelse af kørslen.

Elevbefordringen har i dag 20 busser til at befordre ca. 150-160 specielskoleelever. Busserne kører i gennemsnit ca. 45.000 km pr. år. Den nuværende flåde af busser består af 15 stk. M2 busser (dvs. busser med en totalvægt på max. 5.000 kg og med 60 pct. registreringsafgift) og 5 stk. M1 busser. (dvs. busser med en totalvægt på max. 3.500 kg og med 150 pct. registreringsafgift).

En stor del af busserne er ved at være meget slidte, hvilket betyder, at der er mange udgifter til vedligeholdelse af busserne, og de står derfor overfor en udskiftning i løbet af de kommende 1-2 år. Norddjurs Kommune står derfor overfor at påbegynde udarbejdelsen af et EU-udbud bestående af 12 stk. nye M2 busser til Elevbefordringen. Dette forventes at tage 6-9 måneder at udarbejde selve udbudsmaterialet. Hertil kommer levering af busser på minimum 12 måneder. Herved får Elevbefordringen kun M2 busser, hvilket er med til at sikre en mere effektiv kørsel og drift af området.

Finansieringen af de nye busser kan enten ske via køb af busserne eller leasing af busserne.

Ved køb af 12 stk. M2 busser skal der udarbejdes et anlægssforslag, der vil indgå som en del af budget 2025. Ved en indkøbspris på ca. 0,700 mio. kr. pr. bus vil den samlede indkøbspris udgøre ca. 8,400 mio. kr.

Finansiell leasing betyder, at Kommune Leasing mod betaling af en leasingydelse, stiller driftsmidler til rådighed for Norddjurs Kommune i en aftalt periode på f.eks. 5 år. Efter udløb af leasingperioden skal der indfries en aftalt restværdi svarende til køretøjets forventede restværdi. I leasingperioden får Norddjurs Kommunen fuld brugsret over driftsmidlet men også al risiko og ansvar forbundet med udstyret. På nuværende tidspunkt er renten hos Kommune Leasing ca. 4,0 pct. Ved en ind-

købspris på ca. 0,700 mio. kr. pr. bus og med en restværdi på 0,250 mio. kr. efter 5 år vil den samlede årlige leasingydelse udgøre ca. 1,300 mio. kr. årligt i de første 5 år. Restværdien vil blive finansieret ved et salg af de enkelte busser. Der er i øjeblikket kun afsat budget til leasingydelse på ca. 0,650 mio. kr. pr. år, og restbeløbet på ca. 0,650 mio. kr. vil der skulle findes finansiering via omprioritering indenfor Børne- og Ungdomsudvalgets ramme eller via tilførsel af midler i forbindelse med budgetforhandlingerne.

Fordelene ved, at opgaven forsat løses internt er, at der ydes en høj grad af service, sikkerhed og fleksibilitet over for det enkelte barn/familie. Desuden drives ordningen på en effektiv måde, hvilket også ses, når Norddjurs Kommune sammenligner ordningen med andre kommuner, hvor ordningen varetages af en ekstern leverandør. Det er forvaltningens vurdering, at der er en risiko for, at udgiften til Elevbefordringen vil være ca. 15 pct. til 20 pct. højere end nuværende udgift. En af årsagerne hertil, er bl.a., at det er et risikoelement for tilbudsgiverne, ikke at kunne ansætte chauffører på delt tjeneste. Desuden betyder Norddjurs Kommunes placering, at det vil være svært for en tilbudsgiver at varetage kørsel i nabokommuner i de ledige timer mellem morgen og eftermiddagskørsel.

Scenarie 2. Elevbefordringen bydes ud til ekstern leverandør med mulighed for kontrollbud

Ved en eventuel udlicitering af Elevbefordringen, skal der gennemføres et EU-udbud efter udbudsloven.

Det forventes, at et udbud af Elevbefordringen som minimum vil tage 12-15 måneder at gennemføre, da udbuddet vurderes at have en høj grad af kompleksitet.

Yderligere vil det også kunne få indflydelse på tidsplanen, hvis der skal afgives kontrollbud, og hvis der skal ske virksomhedsoverdragelse af nuværende medarbejdere.

Tidsplanen lægger op til, at der vil være knap 1 år fra kontraktindgåelse til kontraktstart, dette skyldes, at forvaltningen på nuværende tidspunkt ikke har kendskab til, om en eventuel kommende leverandør skal foretage en større investering i køretøjer, før leverandøren vil kunne overtage befordringen i Norddjurs Kommune. Derfor er der jf. ovenstående afsnit om markedssituationen taget højde for leveringstiden på nye busser forventes at være minimum 12 måneder. Se forslag til tidsplan i vedlagte bilag.

Kontrolbud

Såfremt der træffes beslutning om udlicitering af Elevbefordringen, skal der tages stilling til, om Elevbefordringen skal afgive et kontrolbud i forbindelse med gennemførelsen af et EU-udbud.

Det må forventes, at der vil være et stort ressourceforbrug ved udarbejdelse af kontrolbuddet.

I det tilfælde at kontrolbuddet ved evalueringen af indkomne tilbud vurderes at være det økonomisk mest fordelagtige på baggrund af de fastsatte evalueringskriterier, vil det betyde, at opgaven fortsat skal løses af Norddjurs Kommune. Da kommunens nuværende busser til Elevbefordringen står overfor en udskiftning, vil dette betyde, at Norddjurs Kommune efter gennemførelsen af udbudsprocessen på Elevbefordringen og kontrolbud, skal igangsætte et nyt udbud på busser til Elevbefordringen. Det må forventes at denne udbudsproces vil skulle tage 6-12 måneder. Herudover må der yderligere forventes leveringstid på de nye busser, da disse skal bygges op. På nuværende tidspunkt er der minimum 1 års leveringstid på nye busser.

Det må derfor forventes, at der tidligst i løbet af 2026 vil kunne ske levering af nye busser til Norddjurs Kommune.

Det vil derfor betyde, at Norddjurs Kommunes nuværende busser, som står overfor udskiftning, i yderste konsekvens skal kunne holdes kørende i yderligere 3 år. Dette vil kunne medføre øgede omkostninger til service og vedligeholdelse samt evt. levetidsforlængende reparationer af busserne eller evt. udskiftning af enkelte busser før tid.

Opmærksomhedspunkter ved at ekstern leverandør løser opgaven kontra, at det fortsætter med intern model:

Det vil kræve ekstern bistand til gennemførelse af et udbud om udlicitering med virksomhedsoverdragelse af medarbejdere. Det er forvaltningens vurdering, at det vil koste omkring 0,500 mio. kr. dog med forbehold for, at det kan blive dyrere. Der vil samtidig være et træk på interne ressourcer i forbindelse med udarbejdelse af materiale mv. Samtidig vil et eventuelt kontrolbud trække interne ressourcer og det vurderes, at der vil skulle afsættes ca. 0,200 mio. kr. til ekstern hjælp til kontrolbuddet.

Ophør af kontrakten før tid – hvis leverandøren går konkurs, eller ikke lever op til de krav og forpligtelser, som bliver fastsat i forbindelse med udbuddet. Ovenstående to risici vil kunne medføre, at Norddjurs Kommune med kort varsel kan risikere at stå uden kontrakt og i yderste konsekvens med dagsvarsel.

Det vil være nødvendigt at afsætte interne ressourcer til kontraktstyring, kontrol af regninger mv.

Utryghed for medarbejdere indtil endelig afklaring om det overdrages til ekstern leverandør.

Der er ikke mange eksterne leverandører på markedet – og ingen lokale har pt. kapacitet til at varetage opgaven – prisen kan blive højere end den nuværende.

Det skal bemærkes, at erfaringer fra andre kommuner viser, at der vil blive en indkøringsperiode for en ekstern leverandør, hvor der er risiko for, at ordningen ikke vil fungere optimalt.

Hvis en ekstern leverandør løser opgaven, vil det betyde, at opgaver med at drifte busser overgår til leverandøren, så skal skolen ikke stå for denne opgave. Drift af busser er ikke en kerneopgave for en skole.

Udlicitering af Elevbefordring - tidsplan

Ved udlicitering af Elevbefordringen, skal der gennemføres et EU-udbud efter udbudsloven.

Det forventes, at et udbud af Elevbefordringen som minimum vil tage 12-15 måneder at gennemføre, da udbuddet vurderes at have en høj grad af kompleksitet.

Nedenfor er der skitseret et udkast til en tidsplan.

Processen	Periode
BUU	14. august 2023
Høring	August-september 2023
ØK	3. oktober 2023
KB	10. oktober 2023
Indledende arbejde	Oktober-December 2023
Udarbejdelse af materiale	Jan- August 2024

Offentlig høring af materiale ved leverandør	Maj/Juni 2024
BUU-godkendelse af materiale	September 2024
ØK-godkendelse af materiale	Oktober 2024
KB godkendelse af materiale	Oktober 2024
Offentliggørelse af udbuddet	Medio/ultimo oktober 2024
Tilbudsfrist	Medio december 2024
Evaluering	December 2024 – Januar 2025
BUU-orientering om valg af tilbudsgiver	Februar 2025
ØK-orientering om valg af tilbudsgiver	Marts 2025
KB orientering om valg af tilbudsgiver	Marts 2025
Underretning til tilbudsgivere	Marts/April 2025
Kontraktindgåelse	April 2025
Kontraktstart	Februar 2026

Der er dog en række usikkerhedsmomenter, som gør at tidsplanen på nuværende tidspunkt ikke er endelig, og som vil kunne medføre ændringer, herunder valg af udbudsform, delaftaler, evalueringskriterier, markedssituationen mv.

Yderligere vil det også kunne få indflydelse på tidsplanen, hvis der skal afgives kontrolbud og hvis der skal ske virksomhedsoverdragelse af nuværende medarbejdere.

Tidsplanen lægger op til, at der skal være knap 1 år fra kontraktindgåelse til kontraktstart, dette skyldes at forvaltningen på nuværende tidspunkt ikke har kendskab til, om en eventuel kommende leverandør skal foretage en større investering i køretøjer, før end at leverandøren vil kunne overtage befordringen i Norddjurs Kommune. Dog er der jf. ovenstående afsnit om markedssituationen taget højde for leveringstiden på nye busser forventes at være minimum 12 måneder.

Ophør af kontrakten før tid

I forbindelse med en udlicitering af Elevbefordringen skal der gøres opmærksom på nogle væsentlige risici ved at opgaven udføres af en leverandør, som Norddjurs Kommune ikke kan have indflydelse på, som hvis kommunen selv udføre opgaven.

Selvom Norddjurs Kommune i udbudsprocessen af Elevbefordringen kan tage en række forholdsregler ved at stille krav til at leverandørernes omsætning, solidaritetsgrad samt egenkapital, vil det ikke være muligt for kommunen at helgardere sig mod en evt. konkurs.

Et andet risikoelement er væsentlig misligholdelse, hvis leverandøren ikke lever op til sine forpligtelser eller til de krav som vil blive fastsat i forbindelse med udbuddet.

Ovenstående to risici vil kunne medføre, at Norddjurs Kommune med kort varsel kan risikere at stå uden kontrakt og i yderste konsekvens med dagsvarsel.

Ressourcer til gennemførelse af EU-udbud

Det vil kræve ekstern bistand til gennemførelse af et udbud om udlicitering med virksomhedsoverdragelse af medarbejdere. Det er forvaltningens vurdering, at det vil koste omkring 0,500 mio. kr. dog med forbehold for, at det kan blive dyrere. Der vil samtidig være et træk på interne ressourcer i forbindelse med udarbejdelse af materiale mv. Samtidig vil et eventuelt kontrolbud trække interne ressourcer og det vurderes, at der vil skulle afsættes ca. 0,200 mio. kr. til ekstern hjælp til kontrolbuddet.

Såfremt der skal ske udbud af busserne, vil dette også betyde, at der vil være et stort forbrug af interne ressourcer, men det forventes ikke at være nær så højt, som ved et udbud af Elevbefordringen, dette skyldes at et udbud af busser ikke vurderes at være nær som komplekst som et udbud af Elevbefordringen er.

Virksomhedsoverdragelse

Der findes i de kommunale kollektive aftaler om MED/SU regler om information og inddragelse af medarbejdere. Hertil kommer, at der på det kommunale arbejdsmarked findes ”Protokollat om medarbejdernes inddragelse og medvirken ved omstilling, udbud og udlicitering”. Det vil sige, at kommunen skal informere og inddrage SU/MED, hvis kommunalpolitikkerne påtænker og senere beslutter at iværksætte et udbud, som kan medføre, at f.eks. kommunens opgaver overdrages til en ekstern

leverandør. Der er altså tale om inddragelse og information af SU/MED, før der træffes beslutning om iværksættelse af et udbud.

Det fremgår af den kommunale rammeaftale om MED7 § 8, stk. 3, at der skal aftales retningslinjer for proceduren for drøftelse af bl.a. ”større rationaliserings- og omstillingsprojekter”. Dette omfatter bl.a. udbud, som kan føre til virksomhedsoverdragelse af medarbejdere. I tilknytning til de generelle bestemmelser om medindflydelse og medbestemmelse findes der som nævnt ”Protokollat om medarbejdernes inddragelse og medvirken ved omstilling, udbud og udlicitering”, der specifik beskæftiger sig med processen i forbindelse med omstillinger, udbud og udliciteringer. Det fremgår bl.a. heraf, at medarbejdernes synspunkter og forslag bør indgå i den sagsfremstilling, som skal danne grundlag for den politiske behandling af et udbud. Efter den politiske beslutning om gennemførelse af udbud og udlicitering sker inddragelsen af medarbejderne i MED-udvalget, og det påhviler ledelsen i særlig grad at inddrage medarbejderne i processen.

Det følger af virksomhedsoverdragelseslovens § 5, at kommunen i rimelig tid inden overdragelsen skal informere om: datoen for overdragelsen, årsagen til overdragelsen, overdragelsens juridiske, økonomiske og sociale følger for lønmodtagerne og eventuelle foranstaltninger for lønmodtagerne. Informationen kan tilrettelægges på forskellige måder, der er ingen formkrav hertil. Endvidere skal kommunen indlede forhandlinger med lønmodtagerrepræsentanten, såfremt der i forbindelse med overdragelsen iværksættes væsentlige vilkårsændringer, jf. lovens § 6, stk. 1. Der er ikke en forpligtelse til at blive enige ved en sådan forhandling

Når kommunen påtænker at overdrage en opgave til en ekstern leverandør, skal kommunen tage stilling til, om virksomhedsoverdragelsesloven finder anvendelse for de medarbejdere, der er i dag varetager opgaveløsningen i kommunen. Det er altså kommunen, som skal vurdere, om virksomhedsoverdragelsesloven finder anvendelse. Der stilles tre betingelser for, at loven finder anvendelse;

- overførslen skal indebære et arbejdsgiverskifte
- overførslen skal ske ved aftale
- overførslen skal vedrøre en virksomhed eller en del heraf, dvs. der skal ske overførsel af en økonomisk enhed, der har bevaret sin identitet.

Hvis virksomhedsoverdragelsesloven ikke finder anvendelse – og kommunen ikke kan omplacere medarbejdere til anden beskæftigelse – kan kommunen indlede afskedigelse på baggrund af den

opståede arbejdsmangel. Hvis virksomhedsoverdragelsesloven finder anvendelse, har medarbejdere derimod ret og pligt til at følge med opgaven og overgå til ansættelse hos den eksterne leverandør. I den forbindelse kan kommunen overveje at stille en betingelse i kontrakten med leverandøren, om, at kommunens medarbejdere, der overgår til den private leverandør, i hele kontraktperioden skal aflønnes efter den offentlige overenskomst. En sådan betingelse vil gøre kontrakten dyrere for kommunen. Derfor må betingelsen kun stilles, såfremt kommunen dermed varetager en lovlig kommunal interesse, som fx at betingelsen vil sikre kommunen reel mulighed for at hjemtage opgaven efter kontraktens udløb. Det vil ikke være lovligt at formulere en generel politik om, at der altid skal stilles krav om, at en privat leverandør i hele kontraktperioden skal følge de kommunale løn- og ansættelsesvilkår for de medarbejdere, der overføres til leverandøren. En kommune kan derimod påtage sig altid at skulle vurdere, om der foreligger saglige kommunale hensyn, som kan begrunde en konkret bestemmelse om, at dette vilkår skal gælde. Disse hensyn kunne fx tænkes at være personalepolitiske hensyn og muligvis også hensyn til driftssikkerhed, kontinuitet og stabilitet i opgaveløsningen. Disse hensyn kan alene antages at gøre sig gældende ved førstegangsudbud. Derimod antages det, at et politisk ønske om at sikre hidtil kommunale medarbejdere bedre løn- og ansættelsesvilkår end kolleger i den private sektor ikke i sig selv lovligt kan begrunde opstilling af mere fordelagtige vilkår i et udbudsmateriale.

I forhold til medarbejdere, der er ansat hos leverandøren på tidspunktet for aftaleindgåelsen, bemærkes følgende: Det kan i konkrete tilfælde være sagligt, at en kommune – med henblik på at sikre at den private faktisk vil være i stand til at udføre den pågældende opgave i overensstemmelse med de krav med hensyn til bl.a. kvaliteten i fx borgerbetjeningen, pris og frister, som kommunen har fastsat – lægger vægt på forhold som fx arbejdsmiljø og personale- og ledelsesmæssige forhold hos leverandøren. Der er således opgaver, hvor det må anses for at være sagligt for kommunen at lægge vægt på forhold, som (også) vedrører løn- og arbejdsvilkår for kontraktspartens ansatte. Det kan endvidere i konkrete tilfælde være sagligt, at kommunen lægger vægt på, at løn- og ansættelsesvilkår for kontraktspartens ansatte ikke er mindre gunstige end de vilkår, der i almindelighed gælder på den egn, hvor arbejdet udføres, eller inden for det fag eller den industri, hvor kontraktsparten har sin virksomhed. En kommune kan ikke lovligt varetage de ovennævnte saglige hensyn ved – som betingelse for at kunne udføre opgaver for kommunen – at stille et generelt krav om eller på anden måde generelt forudsætte, at kommunens leverandører har indgået overenskomst med en arbejdstagerorganisation. En kommune kan heller ikke stille et generelt krav om, at kommunale løn- og ansættelsesvilkår skal gælde i hele kontraktperioden.